

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Symmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Episcoporum peccata peculiaria quæ sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

130 Episcopi peccata.

æmulantis: ita quòd si appetitus illius ad beneficium, aut dignitatem est bonus, æmulatio est bona, & si appetitus est malus venialiter, æmulatio est venialis: & si appetitus est malus mortaliter, æmulatio est mortalis. Cæterùm in spiritualibus æmulatio tantò est laudabilior quanto appetitus est melioris boni: iuxta illud. *Aemulamini charissimata meliora.*

Episcoporum peccata peculiaria quæ sunt.

Episcopi peccata peculiaria sunt, conferre ordines indignis, consecrare non virgines vt virgines, conferre beneficia Ecclesiastica indignis, non residere in Ecclesia & cathedra sua, absque rationabili causa, nõ interesse diuinis officiis diebus dominicis saltem, non visitare singulis annis suam diocesim, & in visitatione non seruare iura, tam de inquirendis & providendis, quàm de prædicando, quàm de procurationibus, &c. non instituere prædicatores seu potentes in opere & sermone in Ecclesia cathedrali & conuentualibus, non celebrare synodum singulis annis, non providere de idoneis ministris, vicario assessore, notario, œconomo non propinquo nec fauore conuictõ, sed clerico de gremio Ecclesiæ idoneo, &c. negligere executionem legatorum propter negligentiam aliorum ad se deuolutorum quò ad executionem: non corrigere verbo & factõ, vt opus est, subditos, non conficere chrisina annis singulis, non dispensare re redditus suos pauperibus & Ecclesiæ vt debet: negligere vt magistri instituatur ad dicendum opportuna: & artes liberales subditos: & vniuersaliter negligere ea, quæ ad pascendum Christi oues sibi creditas, opportuna sunt.

Inter hæc autem & similia differentia consideranda est duplex. Prima est, quòd quædam secundum se mala, vt consecrare non virgines, vt virgines, con-

terto

Episcopi peccata. 138

ferre ordines seu beneficia indignis: quia actus cadit super materia repugnante: negligere curam animarum: quia perniciosae infidelitatis est manifestè: Ecclesiastic. prouentus dissipare: quia eiusdem est vitii: non curare de idoneis ministris, quia ad hoc tenetur omni iure, & tenetur de damnis omnibus, & similia.

Quaedam verò sunt mala propter aliud, hoc est propter mala, quae inde nata sunt sequi: vt non residere, non visitare, non celebrare synodos, & huiusmodi: hæc enim omnia mala pro tanto sunt, pro quanto ex eis ouium pastus aut tollitur, aut minuitur, aut impeditur, &c. Secunda est, quod quaedam statuta sunt perpetuae durationis, vt de residendo, visitando, prædicando, &c. Quaedam verò cum præterito tempore fluxa videntur: vt de instituendo œconomo, de prædicando in visitatione. Et multa fortè sunt alia, quae aut per non vltim, aut aliàs abolita videntur in locis multis, sicut etià institutio hominum potentum in opere & sermone pro prædicationis officio, aut neglecta, aut non recepta in multis locis videtur, vbi nulla inuenitur præbenda pro huiusmodi viris instituta: & fortè hoc accidit in Ecclesia, vbi tenues sunt præbendæ. Ea propterea errantes in primis (quæ scilicet sunt ex se mala) peccant mortaliter: nisi propter imperfectionem actus (puta quia paruulus error circa fidelitatem aut diligentiam, interuenit) excusentur. Errantes autè in secundis quantum peccent, ex causa & ex malo quod sequitur, & ex bono quo priuantur, oves, pensandum est. Circa illa verò quæ non est in memoria hominum, quod seruata fuerint in aliqua Ecclesia (vt de œconomis & similibus) non video peccatum aliquod modò ad finem aut fructum propter quem statuta illa erant, studeat Episcopus quantum in se est, dirigere: puta quòd redditus Ecclesiarum bene ac fideliter tractentur, quod promoueantur

moueantur in canonicos meliores seu magis digni,
&c. Hoc enim est ad idem tendere, sed alia via hodie
conueniente.

*Verecundia potest in bonam & malam
partem sumi.*

ERubescencia, pro quanto verecundiam de bono
importat, peccatum est: quia actus timoris cadit
super materia repugnante: non enim timidum est
bonum.

Et est quandoque veniale: vt quum quis erubescit
voluntaria orationi vacare propter societatem.
Quandoque autem mortale: vt quum erubescit con-
fiteri peccatum suum mortale, aut confiteri Christum,
&c. iuxta illud. Qui me erubuerit coram homini-
bus, hunc & filius hominis erubescet coram Angelis
Dei. Discerne ergo erubescenciam mortalem à ve-
niale ex materia. Nam si quis erubescit de necessariis
ad salutem, peccat mortaliter: si autem de aliis, venia-
lis communiter est.

*Mentis distractio vel euagatio secundum
apprehensionem naturam est iudicanda.*

EVagatio mentis ex suo nomine à recta ratione
declinat, & propterea peccatum est. Sed si nuda
est, venialis est. Si autem ad illicitas materias exeat,
iuxta illarum naturas iudicanda est: ita quod si ad
Venereas delectationes declinat, ex Venereorum re-
gulis iudicatur, & sic de aliis. Et hæc intellige de men-
tis euagatione secundum se. Nam de ipsamet vt con-
iuncta Missæ, orationi, & aliis quæ attenda mente re-
netur homo persoluere, aliud est iudiciū propter in-
iuriam annexam, vt infra patebit.

Excom.